

FOCUS

Η Τεχνητή Νοημοσύνη... σκοτώνει τα «λευκά κολάρα»

Το δυοτοπικό μέλλον που φέρνει η ΑΙ για τους εκατομμύρια εργαζομένους σε όλο τον πλανήτη που καλύπτουν θέσεις γραφείου και κυριαρχούν στον κλάδο των νέων τεχνολογιών

ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΥ

«**Τ**α επαγγέλματα που αντιστοιχούν στα λευκά κολάρα είναι πιο ευάλωτα σε αναταράξεις από την ΑΙ σε σύγκριση με άλλα, που αφορούν χειρωνακτικές ή εκτός γραφείου εργασίες. Κάτι που έρχεται σε αντίθεση με την άποψη πως οι καλά αμειβόμενες θέσεις, οι οποίες απαιτούν υψηλό επίπεδο εκπαίδευσης, είναι αλώβητες στη διαδικασία της αυτοματοποίησης». Οι παραπάνω διαπιστώσεις, στο πλαίσιο ρεπορτάζ που δημοσιεύτηκε πρόσφατα στο «Forbes» με θέμα μελέτη η οποία αφορούσε περίπου 1.000 επαγγέλματα, αναδεικνύουν μια ακόμη πλευρά της Τεχνητής Νοημοσύνης (ΑΙ), η οποία μάλλον φαντάζει ιδιαίτερος απειλητικός για μια ειδική κατηγορία εργαζομένων: τα αποκαλούμενα «λευκά κολάρα», που καλύπτουν κατά βάση θέσεις γραφείου και κυριαρχούν στον κλάδο των νέων τεχνολογιών, όπως και σε μια σειρά παραδοσιακές υπηρεσίες.

Η απειλή θεωρείται τόσο μεγάλη που έκανε την ιστοσελίδα Axios να αναφερθεί σε επικείμενο «αματωκόλισμα», το οποίο έρχεται με μεγάλη ταχύτητα, χωρίς οι περισσότεροι, ακόμη και οι άμεσα θιγόμενοι, να έχουν συνειδητοποιήσει την έκτασή του και τις συνέπειές του. Αν και στην πραγματικότητα, όσο περνά ο χρόνος το δυοτοπικό μέλλον αποκαλύπτεται πιο καθαρά. Για του λόγου το αληθές, σύμφωνα με άλλη έρευνα την οποία επικαλείται το «Fortune», το 61%

όσων εργαζομένων ανήκουν στην κατηγορία των «λευκών κολάρων» εκτιμά πως μέσα στην επόμενη τριετία η ΑΙ θα είναι σε θέση να διεκπεραιώνει τα καθήκοντά τους – αν και, για κάποιον περίεργο λόγο, οι ίδιοι άνθρωποι θεωρούν πως αυτό δεν θα τους αφήσει χωρίς δουλειά, αλλά θα τους χαλαρώσει από τη «λάντζα».

Από την πλευρά της, η JP Morgan προειδοποιεί ότι μετά τον επόμενο γύρο ύφεσης – ο οποίος αναπόφευκτα θα έρθει, αργά ή γρήγορα –, η ανάκαμψη που θα ακολουθήσει θα είναι διαφορετική σε σύγκριση με όσα έχουμε συνηθίσει. «Οι επιχειρήσεις στρέφονται παραδοσιακά προς την αυτοματοποίηση στη διάρκεια περιόδων ύφεσης και η ΑΙ θα μπορούσε να πιάξει ιδιαίτερος έντονα την τεχνολογία των λευκών κολάρων» τονίζει ο όμιλος σε σχετικό του μελέτη.

Ένας... Φρανκενστάιν της τεχνολογίας

Το νέο τοπίο που έρχεται περιγράφεται μέσα και από τις δηλώσεις που έκανε στο «Forbes» ο διευθύνων σύμβουλος της Anthropic, ενός από τους πλέον δυναμικούς ομίλους παγκοσμίως στη δημιουργία εργαλείων και περιεχομένου που βασίζονται στην ΤΝ. Φαίνεται, μάλιστα, ότι οι εξελίξεις τον έχουν τρομοκρατήσει – σαν να διαβλέπει ότι γεννιέται ένας... Φρανκενστάιν της τεχνολογίας – με αποτέλεσμα να απορροάσει να βγει μπροστά προκειμένου, όπως λέει, να καλέσει την κυβέρνηση των Ηνωμένων Πολιτειών και τις ομοειδείς επιχειρήσεις να προετοιμάσουν και, αν είναι δυνατό, να προστατεύσουν τη χώρα από αυτό που έρχεται.

Ο ίδιος περιγράφει και τον τρόπο με τον οποίο εκτυλίσσεται και επιταχύνεται αυτή η διαδικασία: Πρώτον, όπως λέει, η εταιρεία της οποίας ηγείται και άλλες (OpenAI, Google κ.λπ.) συνεχίζουν να βελτιώνουν τα μοντέλα τους έτσι ώστε να μπορούν να εκτελέσουν καθήκοντα εξίσου καλά ή και καλύτερα από τους ανθρώπους. Δεύτερον, η κυβέρνηση Τραμπ, ανησυχώντας για την απειλή της Κίνας (η οποία καλπάζει σε αυτόν τον τομέα) κυριολεκτικά... σφριάζει αδιάφορα στις εκκλήσεις να υπάρξει ένα ρυθμιστικό πλαίσιο – κάτι που, πιθανότατα, θα συμβεί το επόμενο διάστημα και στην Ευρώπη. Και τρίτον, οι περισσότεροι Αμερικανοί παρμένον αδαείς όσον αφορά τις δυνατότητες της ΤΝ και τις αλλαγές που θα επιφέρει στις θέσεις και στον τρόπο εργασίας τους και, για την ώρα, δεν αντιδρούν.

Το 61% όσων εργαζομένων ανήκουν στην κατηγορία των «Λευκών κολάρων» εκτιμά πως μέσα στην επόμενη τριετία η ΑΙ θα είναι σε θέση να διεκπεραιώνει τα καθήκοντά τους – αν και θεωρούν πως αυτό δεν θα τους αφήσει χωρίς δουλειά, αλλά θα τους χαλαρώσει από τη «λάντζα»

Για άλλους απειλή, για άλλους ευκαιρία

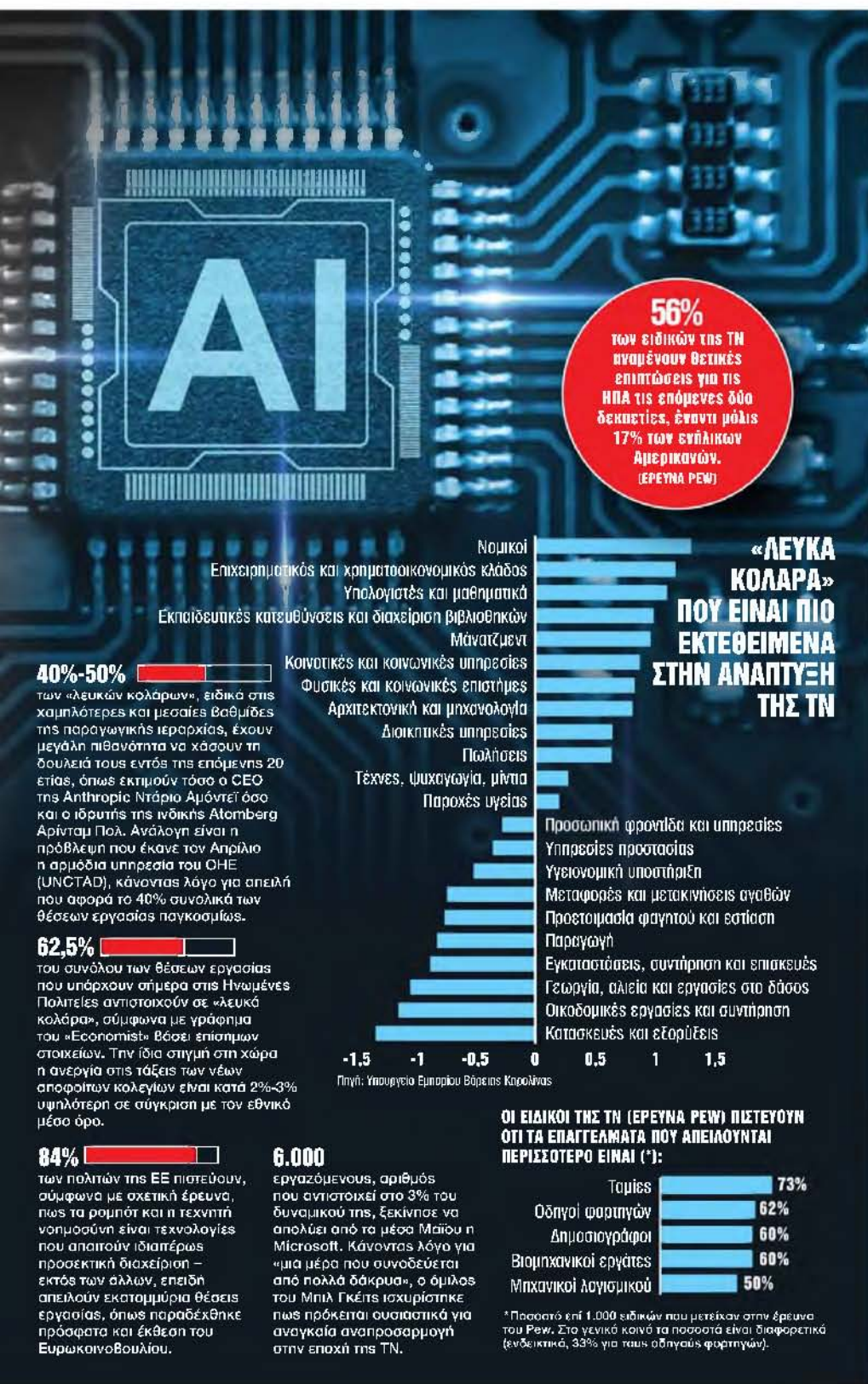
Η αλήθεια, βεβαίως, είναι ότι οι περισσότεροι CEO δεν αντιμετωπίζουν την ΤΝ ως απειλή, αλλά περίπου ως «ευλογία», καθώς θα τους δώσει τη δυνατότητα να αυξήσουν σημαντικά την παραγωγικότητα της εργασίας, περιορίζοντας παράλληλα το κόστος της. Ανάμεσά τους είναι και το αφεντικό της Amazon, Τζεφ Μπέζος, ο οποίος δλώνει φανταστικές θραυσιές της ΤΝ, ενώ πρόσφατα παρομοίωσε τις επιπτώσεις που θα έχει στην παραγωγική διαδικασία και συνολικά στην κοινωνία με εκείνες του ηλεκτρισμού. «Τότε ήταν ο ηλεκτρισμός, στη συνέχεια οι υπολογιστές, τώρα η ΤΝ. Αυτοί οι παράγοντες που λειτουργούν οριζόντια φτάνουν παντού. Εγγνώμαι προσωπικά ότι δεν υπάρχει ούτε μία εφαρμογή την οποία μπορεί κανείς να σκεφτεί που δεν θα γίνει καλύτερη με την ΤΝ» είπε χαρακτηριστικά.

Στο ίδιο μήκος κύματος κινούνται και οι CEO της Nvidia και της DeepMind της Google, Πένσεν Χουάνγκ και Ντέιμις Χασαμπίς. Για τον πρώτο, η ΑΙ θα «σκοτώσει» θέσεις εργασίας μόνο στην περίπτωση που «ο κόσμος ξεμεινεί από ιδέες», ενώ για τον δεύτερο (ο οποίος έχει τιμηθεί και με βραβείο Νομπελ), τα σενάρια περί «Αποκάλυψης» στις θέσεις εργασίας «είναι το τελευταίο που τον ανησυχεί ανάμεσα στις πιθανές επιπτώσεις που μπορεί να επιφέρει η ΑΙ».

Το σίγουρο είναι πως για εκατομμύρια εργαζομένους σε όλο τον πλανήτη τα πράγματα δεν είναι καθόλου απλά. Κι αυτό διότι, όπως εξηγεί το «Forbes», «οι τεχνολογίες της

ΤΝ και ειδικά της Παραγωγικής ΤΝ (Generative AI) πάνε πέρα από την παραδοσιακή αυτοματοποίηση, υποκαθιστώντας και επεκτείνοντας τις γνωστικές λειτουργίες του ανθρώπου». Μπορούν, με απλά λόγια, «να δημιουργήσουν περιεχόμενο, να διαχειριστούν τεράστιες βάσεις δεδομένων και να συμβάλουν στη διαδικασία λήψης αποφάσεων».

Την ίδια στιγμή, σύμφωνα με άλλο ρεπορτάζ που δημοσιεύτηκε στους «New York Times», υπάρχει μια ακόμη πλευρά της αλματώδους διάδοσης της ΤΝ που πρέπει να ανησυχεί εξίσου τους εργαζομένους: «Πολλοί που ανήκουν στα λευκά κολάρα ανησυχούν ότι η ΤΝ θα οδηγήσει σε μαζική ανεργία. Ωστόσο, παρότι η ανεργία έχει ήδη αυξηθεί και οι μαζικές απολύσεις είναι πιθανό τελικά να έρθουν, η πιο άμεση συνέπεια για τους μηχανικούς λογισμικού φαίνεται πως έχει να κάνει με την ποιότητα της δουλειάς τους. Όπως ήδη λένε ορισμένοι, γίνεται πιο ρουτίνα, συνοδεύεται από λιγότερη σκέψη (άρα και δημιουργικότητα) και, το κυριότερο, απαιτεί ολοένα μεγαλύτερη ταχύτητα». Σε απλά ελληνικά, λοιπόν, πρόκειται για μια εξέλιξη η οποία μπορεί να περιγραφεί από μία και μοναδική λέξη: εντατικοποίηση. Και μάλιστα, όπως τονίζει άλλοστε το ίδιο ρεπορτάζ, αντιστοιχεί ή και περισσότερο από εκείνη που έφερε στην παραγωγική διαδικασία ο αποκαλούμενος «τεύλοισμός». Ζούμε, αναμφίβολα, ιστορικές στιγμές.

Εχουν πει για την ΑΙ

MARK ZAKERBERΓK (Meta)

«Πιθανότατα, εντός του 2025, τόσο εμείς όσο και άλλες εταιρείες που εργάζονται προς αυτή την κατεύθυνση, θα διαθέτουμε μια ΤΝ η οποία θα μπορεί στην πράξη να ανταποκρίνεται στα καθήκοντα ενός υπάρχοντος μηχανικού μεσαίου επιπέδου, ο οποίος σήμερα δημιουργεί κώδικες». Αυτά επρόκειτο τον Ιανουάριο – λίγο αργότερα ανακοινώθηκε μείωση του ανθρώπινου δυναμικού της Meta κατά 5%...

ΝΤΑΡΙΟ ΑΜΟΝΤΕΪ (Anthropic)

«Ο καρκίνος θα είναι ιόσμιος, η οικονομία θα μεγεθύνεται κατά 10% ετησίως, ο προϋπολογισμός θα είναι ισοσκελισμένος – την ίδια στιγμή, όμως, το 20% των ανθρώπων δεν θα έχουν δουλειά», λέει ο CEO της Anthropic, περιγράφοντας τις συνέπειες της ανάπτυξης της ΤΝ. Όσον αφορά τα «λευκά κολάρα», σημειώνει: «Οι περισσότεροι δεν έχουν συνείδηση αυτού που πρόκειται να συμβεί. Μοιάζει να είναι τρέλο και γι' αυτό οι άνθρωποι δεν το πιστεύουν».

ΑΜΙΣ ΡΑΜΑΝ (LinkedIn)

«Η ΤΝ συντρίβει τις κατώτερες βαθμίδες στη σκάλα της καριέρας – τους χαμηλόβαθμους παραγωγούς λογισμικού (...) όπως και εκείνους που βρίσκονται στο ίδιο επίπεδο σε ναυικές εταιρείες και σε άλλες που εργάζονται για λογαριασμό τους», εκτιμά το κορυφαίο στέλεχος της πλατφόρμας που είναι ιδιαίτερα δημοφιλής στις τάξεις των «λευκών κολάρων».

ΣΤΙΒΕΝ ΜΠΑΝΟΝ (θεωρητικός MAGA)

«Δεν πιστεύω ότι κανείς λαμβάνει σήμερα υπόψη του πως πρόκειται να εξισλωθούν οι θέσεις εργασίας στους τομείς της διοίκησης, της διαχείρισης, του μάρκετινγκ και της τεχνολογίας για τους ανθρώπους κάτω των 30 ετών – εκείνες δηλαδή οι θέσεις που είναι τόσο σημαντικές για την είσοδο των νέων στον εργασιακό βίο», έχει πει το πάλαι ποτέ δεξί κέρι του Τραμπ, προβλέποντας ότι η επίδραση της ΤΝ θα είναι από τα κορυφαία ζητήματα ενόψει των προεδρικών εκλογών του 2028.

UNCTAD (υπηρεσία ΟΗΕ)

«Η ΤΝ μπορεί να επηρεάσει τις θέσεις εργασίας κυρίως με τους εξής τέσσερις τρόπους: αντικαθιστώντας ή συμπληρώνοντας την ανθρώπινη εργασία, εντείνοντας την αυτοματοποίηση και, πιθανώς, δημιουργώντας νέες θέσεις που θα αφορούν στην έρευνα και την ανάπτυξη της ίδιας της ΤΝ», σημειώνει έκθεση της υπηρεσίας που δόθηκε στη δημοσιότητα τον Απρίλιο. Η γ.γ. της UNCTAD, Ρεμπέκα Γκρίντιαν, διαπίστωσε επίσης πως συχνά οι εταιρείες «προκρίνουν το κεφάλαιο έναντι της εργασίας», ενώ προειδοποιεί πως η ΤΝ «περιορίζει το συγκριτικό πλεονέκτημα» των εργατικών κερμάτων χαμηλού κόστους από αναπτυσσόμενες χώρες.